

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Cdo/233/2022
Identifikačné číslo spisu: 7114207148
Dátum vydania rozhodnutia: 30.04.2024
Meno a priezvisko: JUDr. Martina Valentová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:7114207148.3

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu MUDr. K. P., narodeného XX. J. XXXX, K., N. XX, zastúpeného advokátkou JUDr. Ivanou Križovou Červenákovou, Prešov, Konštantínova 6, proti žalovanému Z. O., narodenému XX. Z. XXXX, H., N. XX, zastúpenému advokátkou JUDr. Ivetou Rajtákovou, Košice, Štúrova 20, o ochranu osobnosti, vedenom na Mestskom súde Košice pod sp. zn. 40C/108/2014, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo 14. júla 2022, sp. zn. 3Co/47/2022, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo 14. júla 2022 sp. zn. 3Co/47/2022 v časti ktorou potvrdil rozsudkom súdu prvej inštancie žalovanému uloženú povinnosť ospravedlniť sa a vo výroku o nároku na náhradu trov konania z r u š u j e a vec mu v rozsahu zrušenia vracia na ďalšie konanie.

Dovolanie vo zvyšnej časti o d m i e t a .

Odôvodnenie

1. Mestský súd Košice (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“), predtým Okresný súd Košice I. rozsudkom z 28. októbra 2015 č. k. 40C/108/2014-174 rozhodol tak, že žalovanému uložil povinnosť na vlastné náklady uverejniť na svojom blogu na internetovej stránke ospravedlnenie s titulkom „Nedôstojná zdravotná starostlivosť - ospravedlnenie“ veľkosťou a umiestnením sa zhodujúce s vyjadreniami žalobcovi v článku s vyjadreniami uverejnenom na stránke <> dňa 24. júla 2013 pod názvom "Nedôstojná zdravotná starostlivosť" v znení: Z. O. autor blogu zverejneného na stránke <> sa ospravedľňuje MUDr. K. P. za nepravdivé výroky zverejnené 24. júla 2013 na stránke <> v článku s názvom Nedôstojná zdravotná starostlivosť, v ktorom bolo o MUDr. K. P. uvedené nasledovné: "Povrchne a arogantne pôsobiaci lekár napriek údajnej odbornosti nevykonal aj USG vyšetrenie semenníkov, dokonca ich prehmatával rukami (!). Nevytvoril si tým predpoklad na zistenie skutočnej diagnózy zdokumentovanej až na druhý deň obvodným urológom (zápal nadsemenníka s cystou 8 mm. Naopak veľmi výrazne skomplikoval ďalší postup iných lekárov a môj zdravotný stav, hlavne bolesť v miešku." Tieto výroky o MUDr. K. P. sa nezakladajú na pravde. Z. O. uverejnením difamujúcich a nepravdivých skutkových tvrdení a neoprávnenou kritikou v značnej miere zasiahol do zákonom

chránených práv na ochranu osobnosti MUDr. K. P., čím znížil jeho ľudskú dôstojnosť, vážnosť, profesionálnu česť a dobré meno. Žalovanému tiež uložil povinnosť odstrániť časť článku s názvom Nedôstojná zdravotná starostlivosť zverejnený na stránke <> dňa 24. júla 2013: Službukonajúci lekár MUDr. P. na Urologickom odd. miesto zisťovania anamnézy začal vyšetrenie konštatovaním: „Čo to je za sprostosť, že vás poštiepe ovad a vy máte teraz spuchnuté vajcia ?“ Po mojej odpovedi, že to som riešiť neprišiel, ale že v tele je zápal, som dlhšie chorý a mne sa v noci na dnes zväčšili a rozboleli semenníky, ma uložil na vyšetrovacie lôžko a semenníky ručne prehmatával, čo bolo veľmi nepríjemné a bolestivé. Skonštatoval že: "to sú zdravé vajcia !" Urobil USG moč. mechúra a prostaty, prostatu vyšetřil aj digitálne (prstami cez konečník). Pýtal sa ma pritom: "že čo?" Vravím, je to nepríjemné, prestaňte s tým. Odpoveď: "To máte zapálenú prostatu a bolesť vyžaruje do semenníkov." (Niečo také podľa obvodného urológa neexistuje.) Dg. záver: Prostatitis. V skratke: Povrchne a arogantne pôsobiaci lekár napriek údajnej odbornosti nevykonával aj USG vyšetřenie semenníkov, dokonca ich prehmatával rukami (!). Nevytvoril si tým predpoklad na zistenie skutočnej diagnózy zdokumentovanej až na druhý deň obvodným urológom (zápal nadsemenníka s cystou 8 mm. Naopak veľmi výrazne skomplikoval ďalší postup iných lekárov a môj zdravotný stav, hlavne bolesť v miešku. Navyše, bez akéhokoľvek záujmu o moju predchádzajúcu urologickú anamnézu. Ja som totiž už zapálenú prostatu pred rokom mal. A to je iné kafe. „Žiaľ, musel akceptovať aj mylnú diagnózu urológa", do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku a zdržať sa akéhokoľvek rozširovania informácií obsiahnutých v tejto časti článku. Žalovanému tiež uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 3.000 eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

2. V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že z hľadiska posúdenia dôvodnosti uplatneného nároku žalobcu je právne významné dať odpoveď na otázku, či došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv žalobcu (chránených ustanovením § 11 Občianskeho zákonníka) a či tento neoprávnený zásah bol objektívne spôsobilý privodiť ujmu na osobnostných právach žalobcu. Z vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie za preukázané, že žalobca pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti žalovanému dňa 14.7.2013 nepochybil, že zdravotná starostlivosť bola žalovanému poskytnutá štandardným spôsobom, správne a v dostatočnom rozsahu. Pravdivosť jednotlivých tvrdení žalovaného vo vzťahu k žalobcovi uvedených v článku „Nedôstojná zdravotná starostlivosť“ v znení: „Povrchne a arogantne pôsobiaci lekár napriek údajnej odbornosti nevykonával aj USG vyšetřenie semenníkov, dokonca ich prehmatával rukami. Nevytvoril si tým predpoklad na zistenie skutočnej diagnózy zdokumentovanej až na druhý deň obvodným urológom ako zápal nadsemenníka s cystou 8 mm. Naopak, veľmi výrazne skomplikoval ďalší postup iných lekárov a zdravotný stav žalovaného, hlavne bolesť v miešku", posudzoval súd prvej inštancie v súlade s vykonanými dôkazmi a v ich vzájomnej súvislosti, pričom dospel k záveru, že nie sú pravdivé, preto ďalej skúmal, či sú (tieto výroky) objektívne spôsobilé privodiť žalobcovi ujmu na jeho zákonom chránených osobnostných právach, resp. či sú objektívne spôsobilé narušiť a ohroziť tieto práva. Dospel k záveru, že v dôsledku vyššie uvedených výrokov žalovaného (obsiahnutých v článku „Nedôstojná zdravotná starostlivosť“, ktorého autorom je žalovaný) došlo k zásahu do osobnostných práv žalobcu, a to v značnej miere. Konštatoval, že žalobca dlhodobo pôsobí ako lekár na urologickom oddelení Univerzitetnej nemocnice L. K. v H., okrem toho ordinuje v súkromnej ambulancii. Zo svedeckej výpovede nadriadeného žalobcu prvoinštančný súd zistil, že žalobca patrí k najlepším lekárom urologického oddelenia a ako lekár požíva dobrú povesť. Z výpovede žalobcu vyplynulo, že o článku žalovaného a v ňom obsiahnutých výrokoch sa dozvedel počas letnej dovolenky, ktorá má slúžiť na oddych a zotavenie, preto zásah do svojich osobnostných práv pociťoval intenzívnejšie, ako keby bol v zamestnaní, kde by mohol okamžite zaujať stanovisko k vzniknutej situácii. Žalobca bol v článku žalovaného a tiež v diskusii k článku dehonosťovaný ako lekár, uvedený článok znížil jeho vážnosť v odborných kruhoch, medzi pacientami, priateľmi a známymi ako aj v širokej verejnosti. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti mal súd prvej inštancie za preukázané, že žalovaný nepravdivými výroky o žalobcovi súvisiacimi s poskytnutou mu zdravotnou starostlivosťou dňa 14.7.2013, zasiahol do osobnostných práv žalobcu na ochranu cti a ľudskej dôstojnosti, preto uložil žalovanému povinnosť na vlastné náklady uverejniť na ospravedlnenie spôsobom a v rozsahu uvedenom vo výroku rozsudku, ďalej uložil žalovanému povinnosť odstrániť z článku „Nedôstojná zdravotná starostlivosť“, avšak len v určitej konkrétnej časti článku, ktorá sa týka žalobcu, pretože dospel k záveru, že žalobca bol aktívne legitimovaný na podanie žaloby len v tejto časti

a keďže na základe vykonaných dôkazov považoval za preukázané, že zníženie ľudskej dôstojnosti žalobcu bolo značné, priznal žalobcovi aj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, pričom s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy, na okolnosti za ktorých k porušeniu osobnostných práv žalobcu došlo, uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 3.000 eur; vo zvyšnej časti uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy a na odstránenie článku „Nedôstojná zdravotná starostlivosť“, žalobu zamietol.

3. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalovaného rozsudkom z 11. mája 2017, sp. zn. 3Co/45/2016 „okrem výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti“ (ktorý na základe v odvolaní uvedených dôvodov odvolania považoval za odvolaním nedotknutý) ako vecne správny podľa ustanovenia § 387 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z. z., Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) potvrdil. V odôvodnení rozsudku uviedol, že sa v celom rozsahu stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie a nad rámec jeho dôvodov zaujal stanovisko k jednotlivým odvolacím námietkam žalovaného, pričom zdôraznil, že pokiaľ žalovaný v odvolaní namietal, že súd prvej inštancie neposudzoval žalobcom uplatnený nárok aj z hľadiska právnych predpisov vzťahujúcich sa na poskytovanie zdravotnej starostlivosti, tak je potrebné poukázať na to, že predmetom konania je ochrana osobnosti podľa § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka, v rámci ktorého súd zistil, že na základe podnetu žalovaného vykonal Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou dohľad v zmysle § 17 zákona č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti a prijal záver, že pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti žalovanému žalobcom nebolo zistené žiadne porušenie zákona (písomný záznam zo dňa 18.10.2013). Ďalej uviedol, že v prípade stretu práva na ochranu osobnosti a práva na slobodu prejavu je predpokladom správneho súdneho rozhodnutia vykonanie testu proporcionality, ktorý zohľadní okolnosti na obidvoch stranách sporu. Súčasťou práva na slobodu prejavu môže byť aj kritika, táto by však mala byť vecná, pravdivá a primeraná, pretože v opačnom prípade môže dôjsť k neoprávnenému zásahu do zákonom chránených osobnostných práv, tak ako v tomto prípade.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) konajúci o dovolaní žalovaného podaného z dôvodu § 421 ods. 1 písm. a) a písm. b) CSP, uznesením z 27. septembra 2018 sp. zn. 6Cdo/201/2017 dovolanie podľa § 447 písm. b) a c) CSP odmietol.

5. Rozsudok odvolacieho súdu napadol žalovaný ústavnou sťažnosťou, ktorej Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej aj „ústavný súd“) vyhovel, nálezom č. k. III. ÚS 363/2021-58 z 24. februára 2022 bodom 2. výroku zrušil rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 3Co/45/2016 z 11. mája 2017 a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Ústavný súd konštatoval, že krajský súd porušil slobodu prejavu sťažovateľa a jeho právo na slobodné rozširovanie informácií tým, že nezohľadnil hodnotiaci charakter dotknutého výroku (bod 47 nálezu) a bez existencie legitímneho dôvodu uložil obmedzenie v podobe odstránenia časti zverejneného článku a zákazu jeho rozširovania (bod 49 nálezu). Prítom nevzal do úvahy skutočnosť, že sporné výroky sa týkali otázok verejného záujmu. Krajský súd v kolízii medzi základným právom sťažovateľa vyhľadávať a rozširovať informácie a slobodou prejavu a právom žalobcu na ochranu cti a ľudskej dôstojnosti nezohľadnil, že sporné výroky sa týkali výkonu povolania žalobcu ako lekára plniaceho významnú spoločenskú rolu, teda témou sporných výrokov nebolo súkromie, resp. neverejné pôsobenie žalobcu, ktoré požíva vyššiu mieru ochrany. Ústavný súd preto konštatoval, že prijaté obmedzenie slobody prejavu sťažovateľa nebolo nevyhnuté v demokratickej spoločnosti, keďže nezohľadňovalo hodnotiaci charakter dotknutých výrokov, ktoré požívajú zvláštny stupeň ochrany, a ani záujem na zachovaní slobody prejavu v prípade vyjadrovania kritických názorov na negatívne spoločenské javy, ktoré sú oprávnené predmetom záujmu verejnosti.

5.1. Na tomto základe ústavný súd rozhodol, že napadnutým rozsudkom krajského súdu došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na slobodu prejavu a na slobodné rozširovanie informácií podľa čl. 26 ods. 1 a 2 ústavy, ako aj jeho práva na slobodu prejavu a slobodu rozširovania informácií podľa čl. 10 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu). Ústavný súd vyhovel ústavnej sťažnosti aj v časti namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu), a to vzhľadom na už konštatovanú arbitrárnosť záverov krajského súdu, nadväzujúcich na závery okresného súdu.

5.2. Ústavný súd v súvislosti s návrhom sťažovateľa na zrušenie napadnutého rozsudku a vrátenie veci

krajskému súdu dospel k záveru, že pre dosiahnutie nápravy vo veci je nevyhnutné, aby tomuto návrhu vyhovel (bod 2 výroku tohto nálezu). Krajský súd je v ďalšom konaní vo veci podľa § 134 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov viazaný právnymi názormi ústavného súdu vyjadrenými v tomto náleze.

6. Odvolací súd, ktorému bola vec vrátená na ďalšie konanie, rozsudkom zo 14. júla 2022 sp. zn. 3Co/47/2022 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie okrem výroku o zamietnutí žaloby vo výroku, ktorým žalovanému bola uložená povinnosť na vlastné náklady uverejniť na svojom blogu na internetovej stránke ospravedlenie s titulkom "Nedôstojná zdravotná starostlivosť - ospravedlenie" veľkosťou a umiestnením sa zhodujúce s vyjadreniami o žalobcovi v článku uverejnenom na stránke <> dňa 24. júla 2013 pod názvom "Nedôstojná zdravotná starostlivosť" v znení: Z. O. autor blogu zverejneného na stránke <> sa ospravedľuje MUDr. K. P. za nepravdivé výroky zverejnené 24. júla 2013 na stránke <> v článku s názvom Nedôstojná zdravotná starostlivosť, v ktorom bolo o MUDr. K. P. uvedené nasledovné: „Nevytvoril si tým predpoklad na zistenie skutočnej diagnózy zdokumentovanej až na druhý deň obvodným urológom (zápal nadsemenníka s cystou 8 mm. Naopak veľmi výrazne skomplikoval ďalší postup iných lekárov a môj zdravotný stav, hlavne bolesť v miešku." Tieto výroky o MUDr. K. P. sa nezakladajú na pravde. Z. O. uverejnením difamujúcich a nepravdivých skutkových tvrdení a neoprávnenou kritikou v značnej miere zasiahol do zákonom chránených práv na ochranu osobnosti MUDr. K. P., čím znížil jeho ľudskú dôstojnosť, vážnosť, profesionálnu česť a dobré meno", pričom toto ospravedlenie je povinný uverejniť do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Ďalej potvrdil prvoinštančný rozsudok okrem výroku o zamietnutí žaloby vo výroku, ktorým žalovanému bola uložená povinnosť odstrániť časť článku s názvom Nedôstojná zdravotná starostlivosť zverejneného na stránke <> dňa 24. júla 2013: „Nevytvoril si tým predpoklad na zistenie skutočnej diagnózy zdokumentovanej až na druhý deň obvodným urológom (zápal nadsemenníka s cystou 8 mm. Naopak veľmi výrazne skomplikoval ďalší postup iných lekárov a môj zdravotný stav, hlavne bolesť v miešku". „Žiaľ, musel akceptovať aj mylnú diagnózu urológa" do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku a zdržať sa akéhokoľvek rozširovania informácií obsiahnutých v tejto časti článku. Pripustil späťvzatie žaloby v ostatnej časti, v ktorej sa žalobca domáhal uloženia povinnosti žalovanému na vlastné náklady uverejniť na svojom blogu na internetovej stránke <http://.> ospravedlenie s textom: Povrchne a arogantne pôsobiaci lekár napriek údajnej odbornosti nevykonal aj USG vyšetrenie semenníkov, dokonca ich prehmatával rukami a v časti, v ktorej sa domáhal odstránenia časti článku s názvom Nedôstojná zdravotná starostlivosť zverejneného na stránke <http://.> dňa 24. júla 2013 s textom Službukonajúci lekár MUDr. P. na Urologickom odd. miesto zisťovania anamnézy začal vyšetrenie konštatovaním: "Čo to je za sprostosť, že vás poštipie ovad a vy máte teraz spuchnuté vajcia ?" Po mojej odpovedi, že to som riešiť neprišiel, ale že v tele je zápal, som dlhšie chorý a mne sa v noci na dnes zväčšili a rozboleli semenníky, ma uložil na vyšetrovacie lôžko a semenníky ručne prehmatával, čo bolo veľmi nepríjemné a bolestivé. Skonštatoval že: "to sú zdravé vajcia !" Urobil USG moč. mechúra a prostaty, prostatu vyšetřil aj digitálne (prstami cez konečník). Pýtal sa ma pritom : "že čo ?" Vravím, je to nepríjemné, prestaňte s tým. Odpoveď : "To máte zapálenú prostatu a bolesť vyžaruje do semenníkov." (Niečo také podľa obvodného urológa neexistuje.) Dg. záver: Prostatitis. V skratke: Povrchne a arogantne pôsobiaci lekár napriek údajnej odbornosti nevykonal aj USG vyšetrenie semenníkov, dokonca ich prehmatával rukami (!). Navyše bez akéhokoľvek záujmu o moju predchádzajúcu urologickú anamnézu. Ja som totiž už zapálenú prostatu pred rokom mal. A to je už iné kafe.", v tejto časti zrušuje rozsudok Okresného súdu Košice I 40C/108/2014-174 z 28.10.2015 a konanie zastavuje. V časti, v ktorej sa žalobca domáhal zaplatenia sumy 3.000 eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a žalobu zamietol. Žiadnej zo strán nepriznal právo na náhradu trov celého konania."

6.1. Odvolací súd v ďalšom konaní, po výzve na možnú aplikáciu ustanovení § 4 ods. 3 a § 11 ods. 9 zákona č. 576/2004 Z. z., zohľadnil, že žalobca v reakcii na dôsledky nálezu ústavného súdu, podaním zo dňa 5.4.2022, žalobu čiastočne vzal späť a vychádzajúc z pôvodného znenia petitu formuloval navrhované výroky, na ktorých zotrval. Žalovaný s čiastočným späťvzatím žaloby nesúhlasil (viď podanie z 9.5.2022), argumentujúc jeho nezrozumiteľnosťou a záujmom na tom, aby bolo právoplatne rozhodnuté voči nemu vo vzťahu ku všetkým pôvodne navrhnutým výrokom. Podľa názoru odvolacieho súdu žalovaný neuviedol vážne dôvody, pre ktoré v danej konkrétnej veci by späťvzatie žaloby nemalo

byť prípustné, a to s prihliadnutím na nález ústavného súdu z 24. februára 2022, ktorý popri konštatovaní porušenia práv sťažovateľa (žalovaného) vytvoril pevný základ i pre rozhodovanie všeobecných súdov a načrtol smer ich budúceho meritórneho rozhodnutia tak, aby práva (aj) žalovaného boli dostatočne chránené a aby mu prípadne nehrozili budúce žaloby.

6.2. Po čiastočnom späťvzati žaloby sa žalobca domáhal ospravedlnenia za časť komentára žalovaného, podľa ktorého: „Nevytvoril si tým predpoklad na zistenie skutočnej diagnózy zdokumentovanej až na druhý deň obvodným urológom (zápal nadsemenníka s cystou 8 mm). Naopak veľmi výrazne skomplikoval ďalší postup iných lekárov a môj zdravotný stav, hlavne bolesť v miešku“. Uvedený výrok odvolací súd pokladal za skutkové tvrdenie, ktoré súd prvej inštancie nepokladal za pravdivé. Takýto názor vyslovil aj Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze z 24. februára 2022 (viď bod 49. nálezu). Podľa názoru odvolacieho súdu publikovanie nepravdivých či pravdu skresľujúcich informácií nemožno zahrnúť pod právo verejnosti na informácie a právo na slobodu prejavu, keďže záruka slobody prejavu a práva na informácie sa týka len pravdivých a objektívnych informácií, ktoré neohrozujú zákonom chránené záujmy iného, konkrétne práva na zachovanie osobnej cti a dobrej i profesnej povesti, preto výkon práva na šírenie informácií a uplatnenie slobody prejavu je limitované tým, že výkonom tohto práva, resp. uplatnením tejto slobody nesmie dôjsť k porušeniu práva občana (fyzickej osoby) na zachovanie jeho osobnej cti a dobrej povesti. V posudzovanom prípade obmedzením slobody prejavu žalovaného vo forme uverejnenia ospravedlnenia na vlastné náklady na svojom blogu za nepravdivé skutkové tvrdenia uvedené v článku z 24.7.2013 dôjde k naplneniu legitímneho cieľa v zmysle článku 26 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, ktorým je ochrana osobnostných práv žalobcu. Aj keď u žalobcu ako lekára je vecou všeobecného záujmu, aby úroveň ním poskytovanej starostlivosti zodpovedala oprávneným očakávaniam, i on má právo na ochranu vážnosti a profesijnej cti a právo na to, aby sa o ňom nezverejňovali nepravdivé skutkové informácie, ktoré pôsobia voči laickej i odbornej verejnosti znevažujúco a sú objektívne spôsobilé vyvolať ujmu na jeho cti a vážnosti. Súd prvej inštancie v uvedených súvislostiach a z hľadísk uvedených zásad vec v časti požadovaného ospravedlnenia posúdil. Žalovaný nepreukázal, aby žalobca pri spornom vyšetrení si nevytvoril predpoklad na zistenie jeho skutočnej diagnózy a pritom aj veľmi výrazne skomplikoval ďalší postup iných lekárov pri jeho liečbe. Takáto skutočnosť nevyplýva ani zo znaleckého posudku MUDr. Z. K., PhD. Skutkový stav ohľadom tohto výroku rozhodnutia sa oproti stavu, kedy ho mal možnosť komplexne posúdiť i Ústavný súd Slovenskej republiky v čase rozhodovania odvolacieho súdu nezmenil a neboli produkované nové procesne prípustné dôkazy.

6.3. Odvolací súd potvrdil i časť preskúmaného výroku, ktorým žalovanému bola uložená povinnosť odstrániť časť článku zo dňa 24.7.2013 obsahujúcu nepravdivé skutkové tvrdenia.

6.4. Podľa odvolacieho súdu však neboli splnené podmienky na potvrdenie rozsudku vo výroku, ktorým bolo vyhovené žalobe o zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy v sume 3.000 eur. Nemožno podľa neho súhlasiť so záverom, že neoprávnený zásah (v redukovanej miere oproti pôvodnému petitu) mal za následok poškodenie cti a dôstojnosti žalobcu a jeho postavenie v spoločnosti v značnej miere a že bol daný základ tohto nároku. Odvolací súd aj vzhľadom na dokazovanie vykonávané za účelom preukázania skutočného negatívneho dopadu na postihnutú osobu má za to, že aj bez náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch žalobcovi bude poskytnuté postačujúce morálne zadosťučinenie vo forme ospravedlnenia a odstránenia časti inkriminovaného článku. Mimo toho nemožno nevziať do úvahy i tú skutočnosť, že časť priebehu vykonaného vyšetrenia žalovaného nezodpovedala zákonnej požiadavke na zachovanie jeho dôstojnosti ako pacienta, pociťoval ho výrazne negatívne a mohol zapochybovať z jeho pohľadu aj o odbornosti žalobcu.

7. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie, ktorého prípustnosť odvádzal z § 420 písm. f) CSP. K namietanej vade zmätočnosti uviedol, že podľa žalovaného čiastočné späťvzatie žaloby zo dňa 5.4.2022 nezodpovedá požiadavke podľa § 127 CSP, keďže z neho nie je zrejmé, čo ním žalobca sleduje a to vzhľadom na nesúlad medzi prvou a treťou vetou žiadaného ospravedlnenia, pretože žalobca sa v prvej vete ospravedlnenia nedomáha satisfakcie za difamujúce a nepravdivé skutkové tvrdenia a neoprávnenú kritiku, ale len za výrok z prvej vety ospravedlnenia, teda nie je zrejmé v akej časti berie žalobu späť. Pokiaľ žalobca v čiastočnom späťvzati oznámil, na ktorej časti žaloby trvá, potom z CSP nevyplýva, že by mal súd identifikovať, v ktorej časti berie žalobu späť. Odvolací súd nevyzval žalobcu podľa § 129 ods. 1 CSP na odstránenie nedostatkov namietaného čiastočného späťvzatia žaloby. Podľa

dovolatela nezodpoveda skutočnosti bod 57. odôvodnenia napadnutého rozsudku, že sa žalobca domáhal po čiastočnom späťvzati len ospravedlnenia za citovaný výrok, pretože žalobca v dispozitívnom úkone nijako neobmedzil ospravedlnenie za konkrétne citovaný výrok. V dôsledku uvedenej skutočnosti odvolací pripustil späťvzatie nezrozumiteľného petitu.

7.1. V odôvodnení napadnutého rozsudku v časti pripustenia späťvzatia žaloby, podľa dovolateľa absentuje úplné vysporiadanie sa s tou časťou argumentácie žalovaného, v ktorej dôvodil, že predmetom konania nie je len právo na ochranu osobnosti, ale aj právo žalovaného na slobodu prejavu, pričom v tejto súvislosti posúdenie odvolacieho súdu, ktorý nepovažoval dôvody nesúhlasu žalovaného so späťvzatím žaloby za vážne, zasahuje do jeho práva zakotveného v článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Z odôvodnenia v tejto časti rozsudku nevyplýva, z akého dôvodu právo žalovaného na slobodu prejavu a na šírenie informácií, ktoré si bránil, nemá takú hodnotu, ktorá by mala po 8-ročnom konaní vyústiť do právoplatného rozhodnutia.

7.2. K namietanej nezrozumiteľnosti a neurčitosti potvrdzujúceho výroku v časti uloženia povinnosti žalovanému ospravedlniť sa, poukázal na body 42., 43., 48. a 50. odôvodnenia nálezu ústavného súdu č. k. III. ÚS 363/2021-58 z 24. februára 2022, z ktorých podľa dovolateľa vyplýva záver, že s výnimkou výroku „Nevytvoril si tým predpoklad na zistenie skutočnej diagnózy zdokumentovanej až na druhý deň obvodným urológom (zápal nadsemenníka s cystou 8 mm. Naopak veľmi výrazne skomplikoval ďalší postup iných lekárov a môj zdravotný stav, hlavne bolesť v miešku.“, ústavný súd dospel k záveru, že ostatné žalobcom napadnuté výroky žalovaného na adresu žalobcu tak, ako boli uvedené vo výroku rozsudku súdu prvej inštancie nezasiahli do osobnostných práv žalobcu, keďže išlo o preukázané skutkové tvrdenia alebo o hodnotiace úsudky majúce oporu vo vykonanom dokazovaní. Napriek tomu súčasťou ospravedlnenia, ktorý odvolací súd v napadnutom výroku uložil žalovanému zverejniť je aj časť „difamujúcich a nepravdivých skutkových tvrdení a neoprávnenou kritikou v značnej miere zasiahol do zákonom chránených práv na ochranu osobnosti MUDr. K. P., čím znížil jeho ľudskú dôstojnosť, vážnosť, profesionálnu česť a dobré meno“ pričom je zrejmé, že ústavný súd neidentifikoval žiadnu neoprávnenú kritiku, ktorou by mal žalovaný zasiahnuť do osobnostných práv žalobcu. Pokiaľ odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v tejto časti, postupoval v rozpore s ustanovením § 134 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. Uvedené rovnako platí aj vo vzťahu k difamujúcim a nepravdivým skutkovým tvrdeniam, pretože tieto nie sú v rozsudku identifikované.

7.3. Dovolateľ navrhol, aby dovolací rozhodol tak, že napadnutý rozsudok zruší a vec vráti odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

8. Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu navrhol v zmysle § 447 písm. d) a f) CSP dovolanie žalovaného odmietnuť.

9. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 427 ods. 1 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie žalovaného je čiastočne dôvodné.

10. Najvyšší súd opakovane vyjadril záver v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (sp. zn. 1Cdo/6/2014, 3Cdo/357/2015, 4Cdo/1176/2015, 5Cdo/255/2014, 8Cdo/400/2015). Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

11. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho

súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

12. Žalovaný prípustnosť podaného dovolania vyvodzuje z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

13. Citované ustanovenie zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

14. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na neustrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

15. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

16. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil chyby vymenovanej v tomto ustanovení, ale rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) odvolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

17. Dovolateľ namieta, že napriek nezrozumiteľnosti a nejasnosti čiastočného späťvzatia žaloby žalobcom podaním zo dňa 5.4.2022, odvolací súd žalobcu nevyzval podľa § 129 ods. 1 CSP na odstránenie jeho nedostatkov, súd sám identifikoval v ktorej časti žalobca berie žalobu čiastočne späť, v dôsledku ktorej skutočnosti pripustil späťvzatie nezrozumiteľného petitu.

18. Podľa § 370 CSP ak je žaloba vzatá späť po rozhodnutí súdu prvej inštancie, ale skôr, ako rozhodnutie nadobudne právoplatnosť, odvolací súd rozhodne o pripustení späťvzatia (ods. 1). Súd späťvzatie žaloby nepripustí, ak s tým protistrana z vážnych dôvodov nesúhlasí. Ak späťvzatie žaloby pripustí, odvolací súd zruší rozhodnutie súdu prvej inštancie a konanie zastaví (ods. 2). Ak je žaloba vzatá späť sčasti, použijú sa ustanovenia predchádzajúcich odsekov primerane (ods. 3).

19. Podľa § 127 CSP ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie, a/ ktorému súdu je určené, b/ kto ho robí, c/ ktorej veci sa týka, d/ čo sa ním sleduje a e/ podpis (ods. 1). Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto podania (ods. 2).

20. Z obsahu namietaného čiastočného späťvzatie žaloby žalobcom podaním z 5.4.2022 vyplýva oznámenie žalobcu, že na podanej žalobe trvá v rozsahu ako navrhuje vydať rozsudok s nasledovným petitom: „Žalovaný je povinný na vlastné náklady uverejniť na svojom blogu na internetovej stránke ospravedlnenie s titulkom "Nedôstojná zdravotná starostlivosť-ospravedlnenie" veľkosťou a umiestnením sa zhodujúce s vyjadreniami v článku uverejnenom na stránke < > dňa 24. júla 2013 pod názvom "Nedôstojná zdravotná starostlivosť" v znení: Z. O. autor blogu zverejneného na stránke < > sa ospravedľuje MUDr. K. P. za nepravdivé výroky zverejnené dňa 24. júla 2013 na < > v článku s názvom Nedôstojná zdravotná starostlivosť, v ktorom bolo o MUDr. K. P. uvedené nasledovné: „Nevytvoril si tým predpoklad na zistenie skutočnej diagnózy zdokumentovanej až na druhý deň obvodným urológom (zápal nadsemenníka s cystou 8 mm. Naopak veľmi výrazne skomplikoval ďalší postup iných lekárov a môj zdravotný stav, hlavne bolesť v miešku". Tieto výroky o MUDr. K. P. sa nezakladajú na pravde. Z. O. uverejnením difamujúcich a nepravdivých skutkových tvrdení a neoprávnenou kritikou v značnej miere zasiahol do zákonom chránených práv na ochranu osobnosti MUDr. K. P., čím znížil jeho ľudskú dôstojnosť, vážnosť, profesionálnu česť a dobré meno, pričom toto ospravedlnenie je povinný uverejniť do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Žalovaný je povinný odstrániť časť článku s názvom Nedôstojná zdravotná starostlivosť zverejneného na stránke < > dňa 24. júla 2013: „Nevytvoril si tým predpoklad na zistenie skutočnej diagnózy zdokumentovanej až na druhý deň obvodným urológom (zápal nadsemenníka s cystou 8 mm. Naopak veľmi výrazne skomplikoval ďalší postup iných lekárov a môj zdravotný stav, hlavne bolesť v miešku". „Žiaľ, musel akceptovať aj mylnú diagnózu urológa" do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku a zdržať sa akéhokoľvek rozširovania informácií obsiahnutých v tejto časti článku. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 3.000 eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy do 3 dní od právoplatnosti rozsudku". V závere podania žalobca uviedol, že berie žalobu späť a to vo vyššej časti prevyšujúcej vyššie uvedené návrh na vydanie rozsudku.

21. Odvolací súd kvalifikoval uvedené podanie ako čiastočné späťvzatie žaloby žalobcom spĺňajúce náležitosti ustanovenia § 127 CSP, pretože z jeho obsahu jednoznačne vyplýval prejav vôle žalobcu nevzbudzujúci pochybnosti o danom obsahu a zmysle, že na konaní o žalobe vo zvyšnej časti netrvá a je uzrozumený s tým, že o jeho žalobe v určenej časti nebude meritórne rozhodnuté. Obsahové náležitosti späťvzatie žaloby pritom Civilný sporový poriadok neustanovuje, z jeho zmyslu však vyplýva, že sú nimi tie, z ktorých možno bez rozumných pochybností vyvodiť, že daný úkon vyjadruje rezignáciu na pôvodný zámer, aby o žalobe (respektíve jej časti vymedzenej v späťvzati) bolo konané a vecne rozhodnuté. Pokiaľ žalobca oznámil, že „berie žalobu čiastočne späť a to vo zvyšnej časti prevyšujúcej špecifikovaný návrh na vydanie rozsudku", znamenalo to, že predmetom čiastočného späťvzatie žaloby boli zostávajúce uplatnené nároky vyplývajúce z porovnania petitu zmenenej žaloby uznesením súdu prvej inštancie č. k. 40C/108/2014-118 zo dňa 9.3.2015 a upraveného rozsahu žaloby špecifikovanej v čiastočnom späťvzati žaloby žalobcom, tak ako správne posúdil odvolací súd. Žalobca zrozumiteľne a nepochybne vymedzil čiastočné späťvzatie, všetky náležitosti čiastočného späťvzatie žaloby boli zrejmé, nebol dôvod odstraňovať jeho vady postupom podľa § 129 CSP. O skutočnosti, že sa odvolací súd vysporiadal s dispozitívnym úkonom žalobcu procesne správne, rešpektujúc jeho vôľu a zmysel, svedčí aj to, že žalobca proti postupu odvolacieho súdu nenamietal. Odvolací súd po čiastočnom späťvzati žaloby celkom presne vedel, o čom má konať a ako má rozhodnúť tak, aby súdne rozhodnutie vyvolalo právne účinky spočívajúce v jeho materiálnej vykonateľnosti a to aj v časti požadovaného uloženia povinnosti žalovanému ospravedlniť sa žalobcovi. So zreteľom na uvedené dovolací súd nezistil nesprávny procesný postup odvolacieho súdu pri posúdení náležitostí čiastočného späťvzatie žaloby žalobcom a následnom rozhodovaní podľa § 370 CSP, preto nebol naplnený dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP.

22. K namietanému nedostatočnému odôvodneniu výroku napadnutého rozsudku týkajúceho sa pripustenia čiastočného späťvzatie žaloby v súvislosti s nesúhlasom žalovaného, dovolací súd uvádza, že z odôvodnenia napadnutého rozsudku (bod 35.) vyplýva z akých dôvodov odvolací súd nepovažoval dôvody nesúhlasu žalovaného s čiastočným späťvzatím žaloby za vážne. Zohľadnil najmä skutočnosť, že v danej veci nálezom ústavného súdu z 24. februára 2022, popri konštatovaní porušenia práv žalovaného zároveň bol načrtnutý smer budúceho meritórneho rozhodnutia tak, aby práva žalovaného boli dostatočne chránené a aby mu prípadne nehrozili budúce žaloby. V tejto časti napadnuté rozhodnutie z

formálneho hľadiska splňa podľa názoru dovolacieho súdu náležitosti odôvodnenia rozhodnutia v súlade s § 393 ods. 2 CSP, odvolací súd sa dostatočne a zrozumiteľne vysporiadal s dôvodmi nesúhlasu žalovaného s čiastočným späťvzatím žaloby žalobcom. Z takto koncipovaného odôvodnenia je aj dovolaciemu súdu zrejmé, na základe akých úvah dospel odvolací súd k záveru, že dôvody uvádzané žalovaným nepredstavujú vážne dôvody pre nepripustenie čiastočného späťvzatia žaloby podľa § 370 ods. 2 CSP. Uvedená námietka preto nezakladá vadu zmätočnosti a ani prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP.

23. Pokiaľ žalovaný nesúhlasí s tým ako odvolací súd posúdil ním tvrdené skutočnosti, ktorými odôvodňoval nesúhlas s čiastočným späťvzatím žaloby, tak v skutočnosti nejde o námietku nesprávneho procesného postupu, ale o námietku vo väzbe na otázku vecnej správnosti skutkových a právnych záverov. Najvyšší súd už ale podľa predchádzajúcej úpravy dospel k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením vecí (pozri R 54/2012 a tiež 1Cdo/62/2010, 2Cdo/97/2010, 3Cdo/53/2011, 4Cdo/68/2011, 5Cdo/44/2011, 6Cdo/41/2011, 7Cdo/26/2010). Na tom zotrval aj aktuálny judikát R 24/2017. Vytýkaná nesprávnosť právneho posúdenia nie je procesnou vadou zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP a nezakladá prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia.

24. Dovolateľ napokon vyvodzuje prípustnosť dovolania z § 420 písm. f) CSP argumentujúc tým, že odvolací súd porušil princíp právnej istoty nerešpektovaním právneho názoru vysloveného v Náleze Ústavného súdu Slovenskej republiky z 24.2.2022 sp. zn. III. ÚS/363/2021-58, konkrétne označil body 42., 43., 48. a 50. odôvodnenia nálezu.

25. Dovolací súd skôr ako pristúpi k posúdeniu, či je opodstatnená argumentácia dovolateľa, považuje za podstatné zdôrazniť, že § 134 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky upravuje, čo sa v teórii označuje ako vertikálny precedens s kasačnou záväznosťou, kde „vyšší“ orgán prikazuje „nižšiemu“, ako má vo veci ďalej postupovať a rozhodnúť. Orgán verejnej moci je po náleze ústavného súdu povinný ho vykonať a riadiť sa ním pri prerokovávaní a rozhodovaní vo veci. Vec musí rozhodnúť a posúdiť tak, ako mu ústavný súd prikázal (k tomu viď aj Ľalík M., Ľalík T., Zákon o ústavnom súde. Komentár. Bratislava: Wolters Kluwer SR, 2019, s. 404).

26. Najvyšší súd pri rozhodovaní o dovolaní žalovaného považuje za rozhodujúci postoj ústavného súdu vyjadrený v dôvodoch nálezu sp. zn. III. ÚS 363/2021, predovšetkým pokiaľ ide o nasledujúcu konštatáciu: Ústavný súd na základe uvedeného považoval žalovaný výrok „Povrchne a arogantne pôsobiaci lekár napriek údajnej odbornosti nevykonal USG vyšetrenie semenníkov, dokonca ich prehmatával rukami (!).“ za hodnotiaci úsudok, ktorý nepochybne mal oporu v skutkových zisteniach okresného súdu a pre vyslovenie ktorého preto existoval dostatočný faktický základ. V tomto kontexte sa ústavnému súdu nejaví kritika žalobcu v žalovanom výroku ako urážajúca, ponižujúca, zosmiešňujúca či dokonca škandalizujúca, ako to uvádza krajský súd. Bez akéhokolvek skutkového základu je aj záver krajského súdu v napadnutom rozsudku, podľa ktorého „V konaní pred okresným súdom nebolo preukázané, že by žalobca pri vyšetrení žalovaného postupoval hrubo, nerešpektoval jeho intimitu a preto ani hodnotenie osoby žalobcu žalovaným ako povrchného a arogantného nemalo vecný podklad.“ Vo vzťahu k zostávajúcim výrokom „Nevytvoril si tým (nevykonaním USG vyšetrenia, pozn.) predpoklad na zistenie skutočnej diagnózy zdokumentovanej až na druhý deň obvodným urológom (zápal nadsemenníka s cystou 8 mm. Naopak veľmi výrazne skomplikoval ďalší postup iných lekárov a môj zdravotný stav, hlavne bolesť v miešku.“, ktoré boli konajúcimi súdmi označené za nepravdivé, ústavný súd nezistil dôvod na ústavnoprávnu korekciu napadnutého rozsudku v tejto časti. Ide o skutkové tvrdenia, ktoré vzhľadom na závery vykonaného dokazovania nemožno považovať za pravdivé. Vo vzťahu k týmto výrokom preto nebolo možné poskytnúť ochranu prostredníctvom slobody prejavu sťažovateľa.

27. Odvolací súd bol daným právnym záverom ústavného súdu (v zmysle kasačnej záväznosti) pri svojom ďalšom rozhodovaní viazaný, ktorá kasačná záväznosť je takmer absolútna, pri ktorej nielen výrok nálezu, ale aj nosné dôvody uvedené v jeho odôvodnení sú záväzné, pretože vyjadrujú názor

ústavného súdu, ktorý tak interpretuje princípy aplikácie práva. V rámci prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP bol preto dovolací súd v rámci prejednávania dovolania povinný skúmať, či odvolací súd právny záver ústavného súdu skutočne nerešpektoval.

28. Závery odvolacieho súdu vyslovené vo veci samej v časti uloženia povinnosti žalovanému ospravedlniť sa spočívajú na ustálení, že žalobca sa domáhal ospravedlnenia za časť komentára žalovaného, podľa ktorého: „Nevytvoril si tým predpoklad na zistenie skutočnej diagnózy zdokumentovanej až na druhý deň obvodným urológom (zápal nadsemenníka s cystou 8 mm). Naopak veľmi výrazne skomplikoval ďalší postup iných lekárov a môj zdravotný stav, hlavne bolesť v miešku“. Vyššie uvedený výrok nepochybne možno pokladať za skutkové tvrdenie, ktoré súd prvej inštancie nepokladal za pravdivé. Takýto názor vyslovil aj Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze z 24.02.2022 (viď bod 49. nálezu). Podľa názoru odvolacieho súdu publikovanie nepravdivých či pravdu skresľujúcich informácií nemožno zahrnúť pod právo verejnosti na informácie a právo na slobodu prejavu, keďže záruka slobody prejavu a práva na informácie sa týka len pravdivých a objektívnych informácií, ktoré neohrožujú zákonom chránené záujmy iného, konkrétne práva na zachovanie osobnej cti a dobrej i profesnej povesti, preto výkon práva na šírenie informácií a uplatnenie slobody prejavu je limitované tým, že výkonom tohto práva, resp. uplatnením tejto slobody nesmie dôjsť k porušeniu práva občana (fyzickej osoby) na zachovanie jeho osobnej cti a dobrej povesti. V posudzovanom prípade obmedzením slobody prejavu žalovaného vo forme uverejnenia ospravedlnenia na vlastné náklady na svojom blogu za nepravdivé skutkové tvrdenia uvedené v článku z 24.07.2013 dôjde k naplneniu legitímneho cieľa v zmysle článku 26 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, ktorým je ochrana osobnostných práv žalobcu. Aj keď u žalobcu ako lekára je vecou všeobecného záujmu, aby úroveň ním poskytovanej starostlivosti zodpovedala oprávneným očakávaniam, i on má právo na ochranu vážnosti a profesijnej cti a právo na to, aby sa o ňom nezverejňovali nepravdivé skutkové informácie, ktoré pôsobia voči laickej i odbornej verejnosti znevažujúco a sú objektívne spôsobilé vyvolať ujmu na jeho cti a vážnosti. Súd prvej inštancie v uvedených súvislostiach a z hľadísk uvedených zásad vec v časti požadovaného ospravedlnenia posúdil. Žalovaný nepreukázal, aby žalobca pri spornom vyšetrení si nevytvoril predpoklad na zistenie jeho skutočnej diagnózy a pritom aj veľmi výrazne skomplikoval ďalší postup iných lekárov pri jeho liečbe. Takáto skutočnosť nevyplýva ani zo znaleckého posudku MUDr. Z. K., PhD“.

29. Dovolací súd má za to, že odvolací súd svoje závery v časti uloženia povinnosti žalovanému ospravedlniť sa formuloval v určitom rozsahu odlišne od záverov rozhodnutia ústavného súdu, vyslovených v tejto veci v jeho rozhodnutí sp. zn. III. ÚS 363/2021-58 (resp. v rozpore s nimi), teda sa od nich odklonil. Závery ústavného súdu pri svojom rozhodovaní plne nezohľadnil, pretože ústavný súd výrok - „Nevytvoril si tým predpoklad na zistenie skutočnej diagnózy zdokumentovanej až na druhý deň obvodným urológom (zápal nadsemenníka s cystou 8 mm). Naopak veľmi výrazne skomplikoval ďalší postup iných lekárov a môj zdravotný stav, hlavne bolesť v miešku“ kvalifikoval ako nepravdivé skutkové tvrdenie (porovnaj bod 49. nálezu), ktorý záver odvolací súd síce rešpektoval, avšak napokon ako súčasť výroku o uložení povinnosti žalovanému ospravedlniť sa v jeho tretej vete - Z. O. uverejnením difamujúcich a nepravdivých skutkových tvrdení a neoprávnenou kritikou v značnej miere zasiahol do zákonom chránených práv na ochranu osobnosti MUDr. K. P., čím znížil jeho ľudskú dôstojnosť, vážnosť, profesijnú česť a dobré meno, konštatoval aj taký spôsob zásahu do osobnosti žalobcu uverejnením uvedeného výroku, týkajúci sa neoprávnenej kritiky, ktorá bola nálezhom ústavného súdu posúdená ako primeraná (porovnaj bod 48. nálezu). Zároveň pokiaľ odvolací súd uložil žalovanému povinnosť ospravedlniť sa za výrok: „Nevytvoril si tým predpoklad na zistenie skutočnej diagnózy zdokumentovanej až na druhý deň obvodným urológom (zápal nadsemenníka s cystou 8 mm). Naopak veľmi výrazne skomplikoval ďalší postup iných lekárov a môj zdravotný stav, hlavne bolesť v miešku“, z formulácie vyššie uvedenej tretej vety ospravedlnenia potom nevyplýva jednoznačná identifikácia spôsobu zásahu do osobnosti žalobcu za uverejnenie uvedeného výroku. Inak povedané, tretia veta ospravedlnenia úplne nezohľadňovala charakter dotknutého výroku, za ktorý bola uložená žalovanému povinnosť ospravedlniť sa. Odvolací súd v tejto časti ničím neobjasnil vzniknutý rozpor a ani nevysvetlil dôvod nerešpektovania právneho názoru ústavného súdu uvedeného v jeho zrušujúcom náleze.

30. Vychádzajúc z doposiaľ uvedeného je potom zrejmé, že odvolací súd po zrušení jeho skoršieho rozsudku ústavným súdom novším rozsudkom opätovne potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie aj v tej časti uloženia povinnosti žalovanému ospravedlniť sa bez toho, aby zohľadnil ústavným súdom vytýkané vady konania a rozhodnutia v danom rozsahu spočívajúce tiež i v porušení základného práva žalovaného na slobodu prejavu a na slobodné rozširovanie informácií podľa čl. 26 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky ako aj jeho práva na slobodu prejavu a slobodu rozširovania informácií podľa čl. 10 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

31. Pre danú vec zostáva rozhodujúcim trvať na požiadavke reflektovať kasačný nález ústavného súdu v následnom rozhodnutí odvolacieho súdu, ktorá požiadavka je výrazne prísnejšia, než je tomu tak v prípade tzv. precedenčnej záväznosti. Kasačnú záväznosť možno reflektovať len bezpodmienečným rešpektovaním zrušujúceho nálezu ústavného súdu; to pochopiteľne platí len za podmienky nezmeneného skutkového stavu. V konaní nasledujúcom po kasačnom rozhodnutí preto niet priestoru pre úvahy o správnosti či úplnosti právneho názoru, na ktorom sa také rozhodnutie zakladá.

32. Väzanosť odvolacieho súdu právnym názorom ústavného súdu možno vyvodiť tiež zo všeobecného princípu rovnosti v právach, ktorý zakladá právo na rovnaké rozhodovanie v rovnakých prípadoch a zároveň vylučuje svojvôľu pri aplikácii práva. Za porušenie princípu rovnosti v právach (čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 6 CSP) je potrebné v tomto prípade považovať situáciu, že odvolací súd bez patričného zdôvodnenia neposkytol žalovanému plnú ochranu v jeho namietaných právach aj napriek tomu, že mu to ústavný súd prikázal.

33. Najvyšší súd z uvedeného dôvodu dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v časti ktorou potvrdil rozsudkom súdu prvej inštancie žalovanému uloženú povinnosť ospravedlniť sa a vo výroku o náhrade trov konania podľa § 449 ods. 1 CSP zrušil a vec mu v tomto rozsahu vrátil na ďalšie konanie. V súlade s úpravou pojatou do odseku 2 rovnakého ustanovenia pritom nepovažoval za potrebné zrušenie tiež odvolacím súdom potvrdeného rozsudku súdu prvej inštancie, keďže tu nebola (ani v čase začatia dovolacieho konania) splnená podmienka nemožnosti dosiahnutia nápravy inak, než zrušením rozhodnutí oboch nižších súdov. Dovolanie žalovaného voči výroku o pripustení čiastočného späťvzatia, zrušenia rozsudku súdu prvej inštancie a zastavenia konania podľa § 447 písm. c) CSP odmietol.

34. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, odvolací súd je viazaný právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP); v novom rozhodnutí rozhodne aj o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 453 ods. 1 a 3 CSP).

35. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.